

Kyrkomötet
Motion 2022:79
av Åsa Rehndell m.fl.

Naturnära skogsbruk inom traditionellt samiskt område

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan inom traditionellt samiskt område (renskötselområdet) ska bruka skogen på ett naturnära sätt, utan kalhyggen.

Motivering

Svenska kyrkan har, tillsammans med staten, en lång historia av övergrepp och utnyttjande av urfolket samerna. Kolonialism, omvändelseprocesser och tvångsförflyttningar har pågått under hundratals år, vilket bland annat beskrivs i vitboken som Svenska kyrkan låtit ta fram.

Det pågår en försoningsprocess, där Svenska kyrkan bland annat har bett samerna om ursäkt och tagit fram åtta åtaganden för de närmaste tio åren. Trots att kyrkans förvaltning av skog och mark inom traditionellt samiskt område har en stor påverkan på samernas möjligheter att bedriva renskötsel eller på annat sätt utöva sin kultur, har detta hittills inte fått särskilt stort utrymme i exempelvis de åtta åtagandena.

Svenska kyrkan förvaltar totalt cirka 466 000 hektar skog i Sverige, varav drygt 100 000 hektar finns i Luleå och Härnösands stift, där merparten av samernas renbetesmarker finns. Det finns även renbetesmarker i de norra delarna av Västerås och Uppsala stift. Intäkterna från kyrkans skogsbruk utgör omkring 1,5 procent av kyrkans totala intäkter, i genomsnitt cirka 330 miljoner kronor per år mellan 2010 och 2019. År 2019 och 2020 hade kyrkan haft ett ekonomiskt resultat på över 2 miljarder kronor även om de totala intäkterna från skogsbruket helt uteblivit.

Det går att kombinera skogsbruk med rennäring och annan samisk kultur. Samerna har själva brukat skogen innan kolonialiseringen. Däremot är trakthyggesbruket, med bland annat kalhyggen, markberedning och täta monokulturer som i biologisk mening avverkas i en väldigt ung ålder, mycket försvårande för rennäringen.

Allt fler menar att ett naturnära skogsbruk utan kalhyggen är minst lika lönsamt för skogsägaren som trakthyggesbruket. Vilken bruksmetod som framstår som mest ekonomiskt lönsam beror på hur man räknar. Exempelvis minskar många kostnader vid ett naturnära skogsbruk då åtgärder som markberedning, plantering och röjning till stor del utgår. Enligt en rapport från Sveriges lantbruksuniversitet ger trakthyggesbruk på ”svaga marker” inte någon skäligen avkastning på investerade pengar för skogsägare utan ekonomiska intressen i skogsindustrin. Majoriteten av skogsmarken i inlandet norr om Dalälven klassas som svagare marker.

Tanumshede den 4 augusti 2022

Åsa Rehndell (HoJ)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)